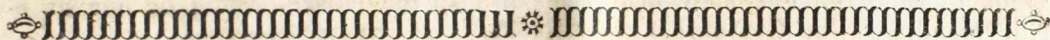

Erdélyi Híradó

Kedden, $\frac{3}{4}$ (Mártius' 1-sőjén) 1831

Portugallia—Nagybritannia—Frantziaország—Austria—Olaszország—Lengyelország
Magyarország—Kerülőírás—Ember-Keresés—Mértéktár, II-dik Köt. 129--144 lap.

PORTUGALLIA

Lissabon, jan. 22. — Azt állítják, hogy minden rendes regiment a lissaboni várvédből, egy adresset küldött titokban egy Generálnak, az algarbiai Gouverneurnek, melyben ötet megkérnék; hogy vezérelje őket a' haza' megszabadítására. Tsaknem minden Altiszt, kiket két hónappal ezelőtt megfogdostak, s ismét szabadon bocsátottak, valamint egész sereg Tisztek, alá-írták volna ezt a' följamodó-írást. Úgy láttzik, nem meri az országglószék őket azért üldözni. — Sohasse tudják miért állíttatott-fel D. Mig. földvárakat, közel a' fővároshoz, minden dombon a' tenger mellett.

NAGYBRITANNIA

Egy dublini Journál ezt mondja: "Az O'Connel Úr' familiájának asszonyféle része (Magyarországon Fejérseléd) elment mostanában Irlandból, s Frantziaországban akar tartózkodni. Megjegyezi e' mellett, hogy ez a' meghatározás derék commentarium az O'Connel Úr' praelectióihoz, a' nagyobb rangu Irlandusok' systemája ellen, hogy jövedelmeiket a' hazán kívül emésztik-meg; s más-felől okot ad némellyeknek Irland' jövedő nyugalmanak kétségbe-hozására.

A' Parlamentek' újjra-kinyittatása elkezdődött fébr. 5-dikán.

A' Courier ezt mondja: "A' frantzia országglószék' okai a' Leuchtenberg Ittg. választása ellen, nekünk úgy látszik, helylyes volt. De hát nem volt-é még más középút Leuchtenberg és Nemours között? Nintsen-é elég európai Printz? — és ha valaha egy-se volna; nem jobb választás volna-é az algieri Dey vagy a' tittery-i Bey, mint az, a' melyik egy-idő-múlva nagy részét Európának felingerléssel fenyegeti? Ha Sebastiani Gróf, ámbár nem úgy láttzott, nem játtzott volna két-színű játékot; mi ügygondoljuk, meg kell neki bänni az útát a' melybe indult, nem annyira azért, hogy Burkus-, Muszkaország és Austria megtámodhatja; hanem, mivel' nem egyenes szívvvel viseltetett az áng. országglószékhez, egy olyan időben, midőn a' szabadság' haszonérdeklésére nézve a' frantzia és ángl. Kabinétoknak a' legszorosabb barátsággal kellene egymáshoz viseltetnie. Hanem, azzal vígasztaljuk magunkat, hogy Frantziaország N. britanniával ellenben, semmi alkalmat nem mulathat-el, hogy minden, talán neki készített kedvetlenséget ismét le fog törülni. Nagybritannianak haszna és becsülete kívánja, hogy békével maradjon, ha, tsak idegen haszonérdeklésekről van szó; és az a' ministerium, mely a' becsületnek egy árnyékképéért, vagy a' ké-

vánság' kedvéért, hogy egy más Hatalomnak a' termértékét szaporítsa vagy kevesebbítse, bennüket háborúba bonyolít, megérdemli 's el is nyeri minden betsületes és jól gondolkozó ember' átkát Angliában. Ha verekedni kell, ám verekedjenek mások; tziakodhatnak az osztertsiga-házon, míg mi a' tsigát megesszük " (vajmi jól esik hogy nem Magyar mondja). — A' Globe is, a' többi is ilyen — formán beszél; de elég ez egy sütetből.

Egy katona-ebédnél Brightonban, Wellington Hg. látogatásakor a' Királynál, mely látogatást sokan politikára magyarázták, az ebéd' utólján felemeli a' Király a' poharát, így szólván: "Az angl. Király, tsak a' Kabinetjában foglalatoskodik a' politikával; most, az esztendő-száz' nagy Hadvezérjének, Wellington Hg-nek az egészségéért iszik ő." Ennek a' jól meggondolt jegyzésének kettős végtárgya van, — Well. Hg-nek megbizonyítani, hogy a' Király' bizodalma saját Ministeriumához megrendíthetetlen, és a' Grófnak, valamint kollégáinak megmutatni, hogy az a' bizodalom, mellyel a' Király az eránt viseltetik, az ő' egyéb hajlandóságaira, nem hat-be.

London, febr. 5. — Még egy hónap fog elmúlni, minekelőtte a' Ministerek az ő' planumjokat a' parlament' reformálására elő-terjesztenék: a' Toryk azomban, hasznát-vették már némely szerkezeteknek, a' Királynál egy-kevés behatást nyerni, miöthogy öbenne oly' tünődést tudtak felebreszteni, hogy a' nagy újítások, convulsiókra vezethetnének. Hihető, hogy a' Ministerek magok sintsenek egészen készületlenül valami resignatio-ra. Egy afféle történet pedig, mely a' Fejedelmválasztás' kibontakozása által — ha az t. i. Nemours Hgre. esne, rövidebbidő alatt fordúlhatna elő, tsalhatatlanul kö-

zelebb hozná egy lépéssel hazánkban az ijjesztő rángatózásokat, és általjában tsak legutolsó bátorságvasmátskája a' dolgok' régi rendi' követőinek. Mindezeknek közegette, készülgetnek kikötőjokban a' hadi-rendbeszedések, sok hadihajóknak munkás szolgálatba-tételek; sok tengeri seb-orvosokhoz ment parantsolat a' minden órai készen-lételre. Addig borong az idő, hogy egyszer eltsattan.

*** A' mai tudósítások Jamaicából dec. 27-dikéről: "Bolivár Santa Martaban feleltett száraz-betegségben, halálához közelítve, és meggygyulására minden reményesség elenyészett. Belmore Lord, a' Jamaicai Gouverneur különösön e' végett küldötte Blanche fregattot Charthagenába, hogy a' Szabadítónak, haláltól szabadító orvosi segedelmet vigyen, és ha nem lehetetlen, ötöt Jamaicába vigye!

Calcuttai Levelek jelentik, hogy Ventura Kavallér, azelőtt frantzia Tiszt, most a' Xunjeet Singh indus Prietz' szolgálatjában, aprilisben, 1830, Pungab tartományban Manikiatánál (72 angl. mér-föld Industól keletnek, 40, nyúgotnak Hydaspestől, 53° 25' északi szélesség, 17° 15' ny. H.), egy nagy város' romladékjai alatt, emlékezetes görög régiségeket fedezett-fel. Egy kőbóltban, melyet kinyitattott és ásatott, 80 veres-réz, arany és ezüst emlékpénzeket is, gyűrűket, iskatujákat és más emlékezetre méltókat talált.

London, febr. 5. — A' Felsőház' ezen napi első ülésében, Grey Gróf kinyilatkoztatta egynehány szóval, midőn kérelmeket adott által, a' Parlamentreformálás eránt, az ezeránt a' Ministerektől előre készített rendszabásokat. — Mindég meg volt ő, úgymond, és meg van még most is győződve, hogy egy konstitúziós reformáláshoz nagyon jóltévő hatásoknak kell magokat kaptsolniok. Soká tett

ugyan ez a tárgy nagy nehézségeket az útbá: de végre csak-ugyan rámehtettek a' Ministerek egy plánum' kidolgozására, mely jó következésű fog lenni, a' nélkül hogy az igasságos és okos mérséklet' határait által-hágná. Ez az elmerajz az egész országglószék' egyesült helybe-hagyását megnyerte; és minél-elébb lehet, fog közöltetni a' Parlement' másik házával. — Althorp Lord jelenti: "A' Ministerek mártzius' 1-ső napján (ma) adták elő a' Háznak a' Parlemtreformálás-planumjokat, még-pedig Russel Lord organum által, ki külömben mint hadsereg' Fizetőmestere, nem Kabinét-tag; de az országglószék bizodalmaival meg fog tiszteltetni, hogy mint tántoríthatatlan őltalmazója a' Reformálásnak, elébbi részenkénti javallatait, most már egy teljes és foganatos reformálást ajánljon, melynek a' Kabinét' minden tagjai, kivétel nélkül, mind egyig mellé állottak.

FRANTZIAORSZÁG

A' belga nemzeti Congressusól Frantziaországba küldött Biztosság megérkezett Párisba febr. 6-dikán. Azon hónap' 8-dikáról szöllő Journal des Debats a' következőket jelenti e' felől: "A' 10 Biztos, kiket a' belga Congressse kirendelt, hogy Nemours Hget a' koronával megkínálja, Párisban vannak ez' órában. Mihelyt a' Király tegnap-előtt háromnak azok közzül megérkezését megértette; kijelentette kívánságát azoknak látására. "Hadd jöjjenek, úgy-mond a' Király, régi Frantziák azok; jól esik nekem, ha egy pillantatig beszélhetek velek." A' Küldöttség' 5 tagja sietve mentek a' Palais-Royalba. A' Király igen szívesen látta-öket, és minekutánna magát szokott kedveltetéssel velek mulatta, azt mondotta volna nekik, hogy ő, mint familia' atya, nagyon meg van még illetődve hogy nekik feleletet adhatna, és hogy ére neki idő kelle-

ne. Kérték akkor ÖFgét engedelemért, hogy magokat a' Királynénak bemutatathassák, ki őket szembe-tünő megilletődéssel fogadta. — Tegnap' vólt a' más 7 Biztos a' Királynál és a' Királynénál; kiket ÖFgek. hasonló kegyességgel fogadtak. — Sebastiani Gen., a' külső Minister, meglátogatta őket tegnap' reggel; a' belső Minister pedig tudokra adta, hogy a' Népkövetek' Kamarájában, minden nap' készen áll nekik 10 hely. — Úgy gondolják, hogy ma vagy hólnap' az Alsókamarában, vetekedéshez fognak ezen fontos ügybaj felett. — Erössítik még azt is, hogy az országglószék tegnapelőtt vagy tegnap egy újj Protokollt vett volna Londonból, Febr. 1-sőjéről, melyben kinyilatkoztatik, hogy az 5 szövetséges Hatalomhoz tartozó familiákból egy-sem hívattathatik a' belga thronusra. Talleyrand Úr nem engedte magát rávétetni azon Protokoll' alá-írására, és csak ad referendum vette azt. Itt, azt beszéllik, hogy az ő' magaviséletét ezen alkalomnál, tőkélletesen helybe-hagyta a' ministeri Tanáts." — A' 7-dikei Temps is, ugyantsak ezen Protokollról szöll, és hogy Talleyrand Úr nem írta volna azt alá; de hozzá veti, hogy bizonyosnak láttzana, hogy a' frantzia Kabinét, esteli 6 órakor, feltétel nélkül állott volna hozzá ehhez a' Protokollhoz.

* A' Népkövetek' Kamarájának jan. 28-dikai Ülése' berekesztése-felé, Mauguin Úr a' Belgák' királyválasztási dolgairól tartott beszédén által esvén, így folytatja beszédét: "Által megyek most a' háboru' és béke' dolgára. Esméltettek már elébb ára, hogy a' mi' nemzeti színünket, legelösször a' Muszkák számkivetették, és hogy az északi Coloss számtalan készületeket teszen. Eről kérek én most világosítást a' Ministeriumtól. Bizonyoson tudja az, ha ára vólt-é a' lengyel hadsereg rendelve, hogy a' muszka hadsereg

Lömlök legyen. — Sebastiani Gróf: Semmit-se tudok benne. — Mauguin Úr: “Sajnálom, van az uraknak Konzuljok Varsóban. Egy nemzet, mely kész alólfordulni, hírünké adta azt nekünk testamentomában (manif.), és a’ lázadás, tsak azért támodott, mivel’ Miklós Császár, a’ Konstitúzió’ fő-bírt-oka’ ellenére, a’ lengyel hadsereget, ki akarta küldeni a’ birtokból, a’ nélkül hogy országgyűlést parantsolt volna. Hogy van az, hogy a’ Követtség semmi tudósítást nem küldött? Hát, a’ mi’ diplomatiánk tsak ingyen akar élni? 5 hónapja hogy a’ hollandus Király nem akarja megesmerni Belgaország’ függetlenségét; Szövetségeseit hívja segedelmére. A’ holl. Király’ hajlandósága, az, a’ mi’ az egész északé. Austria’ alkudozása Rómával, Neapoljal és Piemontal, eltagadhatatlanok. A’ mi Burkusországot és Angliát illeti; a’ burkus seregek, határszéleinken állanak, Anglia pedig hadi készületekre vette Spanyolországot. Így készülgetnek minden Hatalmak ezen pillanatban, midőn mi semmi hadsereg’ rendbe-szedésén nem dolgoztunk. Tudom, hogy már most megváltoztatják beszédjeket a’ külső Hatalmak; békességről beszélnek; de, nem kell nekik hinni: mert mindaz, tsak az igazi hajlandóságokat palástolnivaló. A’ valóság, a’ lett-dolgokban fekszik; ezektől kell tanátsot-kérni. Frantziaország, elég erős ahhoz, hogy azt előre megkérdjék, míg még hadat nem izentek: egy-kisség, vigyázóbban kell már most mivelünk banni; mivel’ egyik szárnyunkon Belgaország, a’ másikon a’ Svájtz van, és ellenségeink’ közepette, egy lengyel elő-gárdánk van. Az olyan szerkezetek között, igazán meg lehet a’ szót választani, ’s időt szükség’ nyerni. De ha Lengyelországot elnyomják, ’s Belgiumon erőt vesznek, akkor, bibelődhetni a’ Svájtzal: és

ha a’ Burkus 7 napi gyalogolásra áll Páriszhoz, és Európa készen lessz körül szegni a’ mi’ déli határszéleinket; megfogjátok akkor látni, — hogy változott-meg Frantziaország’ állása ugyanazon Hatalmakkal ellenben. Azt még nem tudom, ha, ez-é az ő’ plánumjok; de arról meg vagyok győződve, hogy a’ háború’ dolga, még, tsak az időtől függ. Minden attól függ, ha az idegen Hatalmaktól várjátok-é ti azt, vagy utóbb, magatok izenitek a’ hadat. Ha mindezek szerént Belgium magával kínálkozik, — vissza-veszük-é azt, elmellőzzünk-é 4 millió ember’ bírását, azon várak’ bírását, mellyeket tőlünk oly’ gyalázatosan ragadoztok-el? Nem, Uraim; ha Belgaország bár a’ háborúval együtt kínálkozna is, azt mondom, hogy azt el kellene fogadnunk; pedig, még is tsak pusztulás a’ háború, de, ezen romlás mellett ditsőség volna. De azomban ez, az én’ értelmem szerént, azt tenné, hogy azt elkerülnök, ha a’ kínálkozást elfogadnok; mivel’ az által erősebbekké lennénk. Ki támodhatna minket-meg ebben a’ fekvésben? Talán Muszkaország? Messze van az. Vagy Burkusország? Ha van neki eszé, úgy mi’ természetzi szövetségesei vagyunk neki. Austria? Tudja az, hogy mi, 50,000 emberrel, elfoglalhattjuk Olaszországot. Talán Anglia? Tudjátok-é miért nem áll ellent a’ mindjárt következő berontásnak Lengyelországba, és mitsoda feleletet adott ezen kérdésre egy ang. Minister? Ez, egy gonosz példaadás lenne Irlándra-nézve. Haggyán (hé bien) úgymond még is Anglia, hogy ahhoz tsak egynehány gőzhajó kell, hogy Irlánda katonaságot vessenek. Ha ő’ előtte a’ belga dolog Antwerpen birtokára szorítódik; ám tegyük szabadá ezt a’ várost, ’s botsássák nekünk azon áron, hogy élhessünk saját határszéleinkel. A’ mi Lengyelországot illeti, elfelej-

tette a' Minister nekünk tegnap mondani, hogy ő alkudozásba botsádkozott volna. El ne felejsük, Uraim, hogy ezen derék-vitéz nemzetnek konstitúzióit ígérték volt, és hogy az Autocrata' despotismusa, még a' kalapok' formájára is kiterjedt. Mi, szerentsések vagyunk; a' Lengyelek, szerentsétlenek: a' — mi' dolgunk őket védelmezni. Ha én háborúról beszéllek; tudom, hogy titeket, az ezen tsapásról-való emlékezet, gyötör és nyom: de, vannak a' nemzetek' Históriajában idők, melyekben a' háború szükséges tsapás. Jut-é esetekbe, mi történik ha két Útazót a' hideg útban ér. Azt, a' melyik megállapodik, meglepi néha a' nyugvás-kívánás: meg fogsz halni, mondja neki a' bajtársa; nem, aluoni akarok. Úgy-de, halál neki az álom; a' nemzeteknek, az idegen beütés, halál. — Beszélte még Manguin Úr után, Barthe Úr, igen böltsen, nemesen és részre-nem hajólva. Berekesztette pedig ezt az Úlét a' külső Minister.

A' Messenger szerént, azt mondják, hogy a' febr. 5-dikén, a' Király' Elölülősege alatt tartott Tanátsban, a' Nemours Hgnek ajánlott korona egyesült akarattal nem fogadtatott-el. Nyomon Kurírokat küldöttek Brüsselbe és Londonba. — A' Gazette ezt írja: "Ma, (febr. 5) este azt beszéltek, hogy a' Nemours Hertzegnek szánt koronát formaliter elmellőzték. Hozzáteszik azt is, hogy a' Tanátsnak egy tagja ezt mondá: Frantziaország' politikája, tsak egy, 's az országglószék nem fogadta-el. — Az itt következő két gondolat foglatoskodtatja most a' Királyt, főképpen: A' háborút 's annak tsapásait elkerülni; a' társaságot (nemzetet) békeszerető országglás és a' köz rend' uralkodása alá állítani. Ezen két elementben (eredítőben) látja ő koronája' fenn-tartásának eszközt; a' mi neki főképpen fekszik szívében — egoismus. Nagyobb ember volt a' fran-

tzia Első Konzul, mint a' frantzia Tsászár. A' mértékletes ministeri Journal des Debats, ok-adásoknál-fogva nem tanátsolván Frantziaországnak a' belga korona' elfogadását Nemours Hg. részere, ilyen barátságosan fejezi-be beszédét: "Frantziaország, a' belga nép' barátságának ezen megbizonyítását mindég eleven sympathiával fogja tekinteni. Soha-se' felejtí ő azt el, hogy Belgium, maga külön szorúlva, és a' körülvevő határtalan országglószékektől fenyegettetve, a' 3 nap' példáját nemesen követte, és, valamint Frantziaország, tsak azért fegyverkezett-fel, hogy egy újj thronust a' szabadságra és törvényekre állíttson-fel. A' Frantziák' Királjának, végre, mindég eszébe fog jutni, hogy az ő' fíja volt az, a' kire a' Belgák tekintettek, hogy bátorságjok' munkáját megerősítték.

A' France Nouvelle ezt mondja: "Azt állíttják, hogy Talleyrand Hg. maga-sem hagyta helybe a' jan. 20-dikai Protokollt, és tsak ratificatio' fenntartásával írta azt alá, melyről ő egy Levélben az országglószéket maga le-tanátsolta. Megesmerjük, hogy nem volt igazunk, midőn ezen Státusember' ügyességén kételkedtünk; ki, valamint Mirabeau, ditsekedhetik: "Mindent mondottak örölla, kivén hogy nem tökkel-ütött."

AUSTRIA

Gallitziából, jan. 3. — Lembergben igazi ellen-intézeteket vittek végbe a' cholera' eltávoztatására. Minden egyes házat éjjelnappal őriznek az ére kirendelt pölgárok, kik közzül mindenik egynek 10 házra kell ügyelni, azokat őrizni, meglátogatni, kitudakozni, nintsén-é benneketeg. A' hol van, oda, ha külömben is nem vigyázna Orvos a' betegre, egytet, még pedig a' szegényekhez orvossággal (s élelembelivel együtt, fizetés nélkül küldenek. — Mindazáltal, | mind - ekkorig-

se mutatta volna még magát az egész Gal-líziában megbizonyítható nyoma ennek az öldöklő pestisnek; ha bár némely hazai Orvosoknak, kik között nem kevés, tsupán (?) Seborvosok, idétlen aggódások és esmeretlenségek, minden legkisebb hasonlóságu megbetegedésnél, mindjárt veszedelmet (Zeter) kiált. Még az egésségtelen, nedves idő is megjobbult; havuuk és tsikorgó fagyunk van — 20° Reaumur alatt. Az Ifjak' kivándorlások Lengyelországba, tsak nem egészen megszünt.

Béts, febr. 7. — A' frantzia Journalokból, mellyek az Alsókamara' jan. 27- és 28-dikai értekezéseit hordják-fel, meggyőződtek itt, hogy a' frantzia Ministerium állhatatosan a' maga' mérséklett politicum systemájának értelmében akar előfelé menni; és, segítettvén a' nemzet többségétől, nem aggódik a' had-óbajtó ellenkező beszéllők' indulatos kinyilatkoztatásain; és hogy tehát a' sok-felől tapasztalt félelmes háború-kiütés Frantzia-országgal, nem fog megesni: hanem minden Kabinét azon óhajásban megegyez, hogy Európában a' béke fenn-tartasson.

OLASZORSZÁG

Róma, febr. 2. — Az újj Pápa' XVI-dik Gergely characterét's életkönyvét illetik ezek: "Minden jó római ember örvend ezen választáson. — Híres tudós ember ő; — politikai principiumaiban nagyon igasságos és mérséklett, állhatatos életfoltjtatása példás és ezek tették őtet méltó candidátussá a' legfelső egyházi méltóságban. Igazán lehet örölla elmondani, hogy érdem, és tsak-érdem, egyengetett neki ösvényt a' thronusra. — Külföldi, gazdagság és familiai egybeköttetés nélkül ballagott ő az elő-kapaszkodás' tövisses kigyónyomán, legalólról fel, 's most a' legfelső tetőn áll. A' farsáng oly' vidorra lett Rómában a' mily-

lyen még talán nem volt. Az első ágyúszóra, mintha az Oberon' megmerevedítő ígöző kürtje tsendítette volna meg a' fület, úgy merevedett-meg minden'sibongás. Minden lélek, gyalog, lovag, kotsi, ott állott állóképül, nemán figyelmezve, mint megkötözöttek — *conticuere omnes* — De, alig durrant-el a' második ágyú, — ömlik a' kettözött élet az egybe vakolt tsoportokon keresztül. — Mindenki fut, nyargal, rikót, ajtókból, ablakokból az úttzakon és piatzokon alá-'s-fel; nyomúl a' Quirinálnak. A' Monte-Cavallora vezető sok nyilás élire-vert nézőkkel volt tele-tömvé, szeretésnek tartván magát, a' még jókor megérkezett, azon kövek' lezuhanásának látására, mellyeket az azzal a' Conclave-be maga is berekesztett Kőműves leront, 's akkor, a' függő főfoljosóra kiállott a' Kardinál-Dékán, hogy a' nagy hírt kihirdesse. Öröm-kiáltás, lövés, harangozás, musika — minden zúg, hangzik, durrog, csong, harsog — egyre. — Egy kis óra-múlva, kilép XVI-dik Gergely az áltánra, 2 Kardináltól vezetettve, újj méltósága' köntösében. Aldást osztott széjjel, és hallatlan öröm-kiáltással fogadtatott. Erős, szép és igen eleven artzvonásu Úr. — Cappellari Mauro született Bellunoban, a' venetziái bírtokban, 1765-ben. Gen. vicarius volt a' Camaldulenseknél; XII-dik Leo, a' de Propaganda fide Congregatio' Prefektusává tette. Apátur is volt a' St. Gergely' templomában; és, ezért választotta a' Gergely nevet. XIII-dik Clemens-ólta, ez az első Pápa, a' ki nem az Egyházi Státusban született.

Az olasz határszélről febr. 5-dikén, így írnak: "A' piemonti határszélen egybegyűlt frantzia katonaság, nagy tűndést szerzett Turinban; 's ezért mentek panaszok Párisba. Azomban, a' sardiniai országlószék minden erejét ára fordította,

ne-hogy az országban valami nem-óhajtott mozdulás történjen: ez az oka annak is, hogy Carignan Printzet fővezérré nevezték-ki a' hadseregen, Paulucci Gen. helyett, kit nem szerettek.

LENGYELORSZÁG

V a r s ó, febr. 5. — Nem köszönhetni eléggé a' szerentsének, a' Nemzeti-országglószék' öt tagjának derék választatását. Mind együleggyig a' legerősebb kezeséget ígérk talentumjok, characterjek és társasági állások által, a' nemzeti ügyhajnak. Az ő' politikai életjek, szabad minden makulától. Czartoriski (Tsartoriski?) Adám Htzg., Lengyelország' leghíresebb csalíái közt egyik tsigoja, mindég éppen olyan jó és bátor póljár vólt mint ügyes diplomatikus. Niemojewski Vince a' muszka uraság alatt mindég mérészen és tele-torokkal állott-elő meggyőződésével, a' valóságnak tántoríthatatlan tanúja, világosságra húzván a' vissza-éléséket; de azokert legkegyetlenebbül és legigasságtalanabbul üldöztetett is. Morawski Gottlieb az elmének és eróhatalomnak ferfija, vólt egyedül az, ki a' Dictatura' felállásának ellene merte magát szegezni, egyedülvaló, ki akkor Nem-mel szózatolt. A' kimenetel igen is nagyon helybe-hagyta az ő' répzéletét. Az ő' öttse, Morawski Theodor, vólt a' legjobb Híradó' Redactora, mellyek a' muszka időben kijöttek, és az ő' bátor civismusáért gyakran üldöztetett és tömlözöztetett. Barzikowski kimutatja magát az ő' méjj belátása és fontos ékes Beszéde által. Lelewel Joachim, Históriák' Professora vólt a' wlnai Univeritásban: de az országglószék nagyon veszedelmesnek tartott egy olyan tüzes elmét a' Históriák' tanítószékeben; és a' lithai Ifjúság' bánatjára, kéntelenítetett szolgálatját s a' várost oda hagyni. A' revolutio-ólta az Egyház' és köztanítás Ministere ő, és azon hivatalában fáradhatat-

lan munkás. A' tudós világ előtt, nagy-számú betses írásai által esméretes.

A' felfegyverkeztetés szapora lépéseket teszen előfelé. Kész már 60,000 rendes gyalogság, mely egészen régi katonákból áll, és egyesült 16 újj, a' munkás népkatonaságból formált regementel, egész summája=110,000 gyalogság, midőn a' lovasság 40,000 embert (?) teszen. A' munkás (mobilis) népkatonaság, kászakkal és lántsákkal felfegyverkezve, 80,000. Van még egy sereg rendetlen lovasság. A' mi az ágyúságot illeti: a' revolutio-ólta, állítottak-fel 12 újj ágyúpadot. 100,000-nyi rendes és rendetlen katonaság a' Búg' bal partján várja már a' tsatajelt. A' Muszka katonaság, szökik, a' mint lehet — ha igaz.

A' varsói Híradókban lehet olvasni a' nemzeti tanátsnak azt a' Rendelését a' Mó'ses' vallása' Követőit illetve, melyben megállapították, hogy minden 'Sidó, ki saját ösztönöztesénél-fogva, a' nemzeti hadsereg' sorába belép, érdemei szerént, ugyanazon előlépés' jussával és azon privilegiumokkal fog élni, valamint a' keresztény-vallás' önkéntesei. Ezen Tanátsnak a' nemzeti gárda eránt tett törvényhez korábban ragasztott tóldalék-Végzésénél-fogva, már számos Izráeliták állottak ebbe a' Gárdába; kikhez ennek vezére, Ostrowski Gróf, a' múlt hónap' 24-dikén, az általa tartott viágalat-közben, egy Beszédet tartott. Ere, egynehány Izráelita egy tzikkejt tétetett a' varsói Kurírba; melyben ók a' varsói Rabbít felidézík helybe-hagyasá eránt szakállok letételére, és hogy ebben saját példájával menne elől. Ha ezt nekik meg nem engedné; megfogják neki magok bizonyítani a' Talmudból, hogy a' szakál-viseletés, nem vallási törvény.

MAGYARORSZÁG

Ö ts. k. Fge. méltóztatott febr. 2-dikán költ fges. Végzésénél-fogva Hadaly Károly kir. Tanátsost, és Matheseos Professort a' pesti Universitásban, 50 esztendő't meghaladott szolgálattja által nyert érdemeiért az austriai tsászári Leopold Rendi' kis keresztjével, az efféle taxa' elengedése mellett, kegyelmesen megajándékozni.

PÓTLÁS

Az olaszországi lázzadás' híre, már febr. 9-edikén Párisba ért. Szemet-szúrt az, hogy némely párisi Journal, mint már *Messenger*, *National*, *Figarro's* több, már febr. 5-dikán és 4-dikén, — azon nap', mikor a' revolutzio Modenában kiűtött, — mindazon történeteket megírták, vagy úgy, mint már megesteket, vagy mint elmúlhatatlanul megtörténendőket. — Most hát, annál-szabadabban mondják némely Journalok azt, a' mit az olasz lázzadás-ról hallottak. A' *Globe*, febr. 11-dikén ezt mondja: "Ahhoz készülvén egynéhány hónap-olta a' nép, társaságok' segedelme által; tehá't most, több helyeken, egyszerre ütött-ki Olaszországban a' revolutzio. Modena ütötte-fel legelőször a' szabadság' zászlóját. Bologna és Reggio követték azt; a' Pápa' Státusai felzendülnek. Minden intézetek készek annak rendi szerént. — Párma is felzendült: de Piacenza és Quastalla még nem.

KERÜLŐIRÁS

Méltóztatott Ófelsége a' takarmányok árra megnevekedése tekintetéből a' postai lovaglásbeli taxát az 1831 esztendő első felére, még pedig egy lótól és egy stációra, Alsó Austraiban és Carnioliában az ezelőtt kiszabva volt 56 król. egy Rforintra, a' tenger melléki Tartományokban 1 Rfról, egy Rftra és hat krokra Gallitziának Vadoviezi, Bochniai, Tarnovi, Sandez, Jász-

lói, Resznovi, és Sunoki Kerületeiben 45 krokról, 50 krokra, Galitziának többi Kerületeiben pedig 40 krokról 45 krokra fel emeltetni, és egyszersmind a' fedeles szekérért fizetendő taxát a' fennebb elé számlált taxáknak fele részében, a' fedeletlen szekérért fizetendő't pedig azon taxáknak negyed részében megállítatni, a' szekér kevés taxáját pedig és az ostor pénzt azon mértékben, melyben most fizetnek; 's végre a' többi Austraiai Német Tartományokban valamint Carinthiában is minden a' fennebb leírtakkal egy nemű taxákat az 1831 esztendő első felére a' mostani állapotjokban, meghagyatni kegyesen rendelni.

Leánynevelő Asszony-

Személyt — keres egy közép rangu Nemes kis Társaság egy kis Városba, 5, legfeljebb 8 Leánykához, olytat, a' ki született Német vagy németül jól tudó Francia, mindenféle asszonyi szükségesebb munkákat jól ért, tisztá, jó jámbor természetű és bévehető ajánló Irásokat mutathat-elő. Esztendei fizetése lessz 500 f. váltóban, tisztességes élelem, szállás és mosatás. Francózott levéllel lehet tudakozódnia a' Híradó' Kiadó'jánál, Kološváratt.

EMBER-KERESÉS

Egy született Magyar, egészséges, németül jól tudó, Hivatal nélkül szabadon élő, megért tanult emberre van szükség, ki a' tudományos foglalatosságot természettel, a' dolgot halálból szereti, erköltsi caractere, fedhetetlen. Belső tehetségeihez és munkásságához szabva, fizetése lessz 300 forintól 600-ig V. Cz.; melynek meghatározását egy hónapi munkája's az alatt kibontakozó ügyessége vagy ügyetlensége fogja eldönteni. — Francozott Levelet elfogad az Erdélyi Híradó' Kiadó'ja.